пристжпваше безъ да се чуе ни стжпка. Той бѣше облѣченъ по грѫцки, а на главата си имаше единъ калпакъ, отъ когото висеха на доле бѣли срѣбрени косми; една голѣма брада се спущаше отъ лицето му на доле до пояса. Като си пристжпваше тъй полечка и си мъмреше: „Ахъ, тази смърть е една кеорова сабля; и зелено и зрѣло, и старо и младо пада подъ сърпътъ ѝ — младото зелено момиченце падна, като единъ старецъ? Ахъ, да се наситеше само съ едно, а да пожалеше другитѣ, които ѝ сж на ржка“. Като си измърмора това, стигна до вратата, отвори и влѣзе вътре полегичка. Свѣтлината на свѣща свѣтна на лицето на една стара жена, която лежеше до одарътъ и го пазеше. Старня человѣкъ се приближи до одърътъ и се ослушна да чуе болния какъ дише; послѣ се обърна къмъ старата жена и ѝ рече: „Тя, спи много кротко и спокойно, дъханието ѝ е естественно и легко: колко време отъ като спи, госпожа Юдитто?“ — „Отъ като ѝ дадохъ да пие, господине Димитре!, ще има вече половинъ часъ“. — „Добро“ подрѫжъ лампата тука на близо. Образитѣ ѝ изгубихж вече онзи страшенъ погледъ, червенината около клипачитѣ ѝ е по малка. Я чакай да опитамъ пулсътъ ѝ. Той бие много правилно; кожата не е вече суха. Много хубаво!“ — „Да дадеше Господъ да замине всичко“. — „На вѣрно можемъ да се надѣемъ. Кога се събуди, дай ѝ тази миризлива водица. Сега трѣбва да отидж по други болни“. И лѣкарътъ си отиде.

XV.

Колко приятни сж днитѣ презъ пролѣтьта, когато слънчевата топлина се разхладява отъ добрия вѣтрецъ, който разтуря малки тъмни облаци по небето. На балконътъ въ палатътъ надъ Адриатическото море, когото ние вече познаваме отъ нашата приказска, седѣхж двама души и се радваха на добритѣ си разговорки., „я гледай, какъ полегичка си шумти тамъ златната водица“, казваше младия момакъ на другиго, който стоеше до него. Кой можеше да повѣрва, че и въ разиграно море има спасение. Тъй е и съ живота на человѣка. Ахъ, дано вече не се случеше нищо съ насъ; колко злини и опасности претърпехме до сега, дано ни даваше Богъ сега спокойствие, мила ми Бианке“. Момичето гледаше много нажалено камъ младия момакъ. Белѣзитѣ по лицето ѝ не бѣхж се още изгубили, защото образитѣ ѝ бѣхж много жълти, а очитѣ ѝ още мътни; но всички тѣзи недостатки не ѝ пречеха много, напротивъ побѣлелото ѝ чело подъ чернитѣ косми още повече я охубавяваше. — „Да дадеше Господъ, любезний ми Юлий, всичко да бжде по волята ни. Божия воля бѣше, да се упазя отъ неволното згодяване, което щѣше да ми бжде по грозно и отъ самата смърть, но и то бѣше пакъ причина да въскръснж отъ онази грозна болесть, която грабна милата ми Ивана съ себе си. Наистина Юлий, много е чудно това Божие провидѣние, щото ние и двама да сме се родили на единъ денъ и въ единъ сахатъ“. Юлий бѣше се замислилъ твърдѣ много и си мируваше сега; послѣ малко той рече: наумѣвашь ли си предричанието на онѣзи людье въ враницата, за които ти сама ми приказваше?“ — „И какъ още; азъ не съмъ ги още забравила. Ами, колко чудесно се испълни предричанието имъ. Ето, годеникътъ дойде у дома и съ него наедно и смъртьта: но ти бѣше годеникътъ, а азъ не бѣхъ жертвата!“ — „Чуй и азъ да ти обадя, че и мене се испречи онзи пророкъ, и расказа много чудни, страшни, и рѣдки нѣща, които нѣма да забравя до дѣ съмъ живъ. Азъ вѣрвамъ, че всичко това можеше да случи моя другаръ; друго каквото ми предрече, испълни се за твоята слугиня“. И Юлий подиръ това приказа всичко, каквото му се случи презъ онази нощь, предъ смъртьта на Иванка. „И тъй, драга ми Бианке, азъ дойдохъ днесъ да ти обадя, че при тебе ще дойде едно необикновенно лице да те види“. — „Кой ля ще е, Юлий? Ти знаешь добрѣ, че отъ продиганието ми насамъ никой други не дохожда при мене, освѣнъ баща ти“. — „Тъй е, но той ще дойде съ волята на баща ми, който и самъ ще го доведе и ти се моля да не му отричашь да влѣзе при тебе“. — „Да не е нѣкой пакъ годеникъ?“ рече момичето уплашено. — „Ахъ не; напротивъ той ще дойде да ти обади, че не мисли вече да се жени за тебе. Отъ като се по придигна баща ми, който както знаешь лежа доста отъ чумата, извѣсти стареца Петра Моло, че припознава още дългътъ си и му предложи едно изравнение, до колкото му даваше силата. Сарафина прати да моли въ името на внукътъ си, че иска да дойде явно да се откаже отъ тебе. Азъ се надѣя, и ти ще се откажешь самичка отъ него и ще претпочтешь по скоро да земешь единъ сиромахъ благороденъ, отъ богатски синъ — т. е. ще разменишь него съ мене. Юдитта иде отъ долѣ и както върви тъй гордо, тя ще ни обади навѣрно нѣщо важно!“ — „О, любезни мои дѣца“, извика старата жена и се усмихна, защото тя бѣше сенаучила вече за тайната спогодба; „Графа иде отъ пазаръ. Той ми рече да ви обадя да го чакате въ спалнята“.

Послѣ нѣколко минути дойде Графъ Полани и прегърна храненицата си и сѣдна до нея, като казваше: „моя любезна Бианке, като предвиждахъ слѣдствията, които недавна се случиха предъ твоитѣ невинни очи, азъ моля по напредъ за твоята снисходителность да ми позволеше да се разприкажемъ тука. Мене не ми е угодно никакъ да ти наумѣвамъ лошето преминало, но господинъ Моло ме моли тъй силно, щото мене не ми бѣше възможно да му отречж никакъ. Ти нѣма сега какво да се страхувашь отъ него“.

Точно на онзи часъ опредѣленъ се яви въ палата Морозини старня сарафинъ и помоли да го отведатъ въ стаята, гдѣто и чакаха графътъ и неговата храненица. Юлий стана да се отстрани, но баща му рече: „добрѣ ще е да останешь при насъ като свидѣтелъ, само ако на Бианка не е противно.“ — Момата отговори да: „и азъ желая да се намери Юдитта тука, благородний господине, както знаете може да ми стане потрѣбна.“ — „Тъй да бжде както ти искашь. Ето сарафинътъ иде.“ — Старецътъ бутна вратата и влѣзе въ тази минута въ стаята тъй малко съ голѣмство, но се пакъ се снижаваше. „Графъ Полани, ето азъ дойдохъ“, рече той, „да чуж самъ какво ваде ще ми дадете срещу дългътъ когото ви имахте честьта да направите у мене, и на когото условията, още не сж испълнени. Имайте добрината и дайте ми да разберж намерението ви.“ — „Господинъ Моло, азъ ви предлагамъ същото, каквото ви предложихъ и на вадето, т. е. ето ви три хиледи жълтици, а за остатъкътъ да земете подъ налогъ палатътъ ми.„ — „На това ваше предложение азъ пакъ ще ви отговоря, че азъ не отстжпихъ никакъ отъ уреченитѣ си уговори и дори постоянствувамъ на тѣхъ още“. Графъ Полани искаше много да му прекжсне думата, но сарафинътъ си дигна ржката и рѣче спокойно: „моля ви се много, оставете ме да си исприкажж и ме послушайте мирно. „Казахъ ви, че азъ постоянствувамъ на предишнитѣ си уговори. Споредъ нашето уговорено писмо, ви, Графъ Полани, не можахте да испжлните длъжностьта си на самия денъ, по тази причина азъ бѣхъ въ правото си, въ името на внукътъ си, да поискамъ ржката на вашата внука. Това предложение не ми се отрече; напротивъ азъ самъ свободно се отрекохъ и изведохъ внукътъ си отъ тази кжща. Заради това, господине Графе, азъ ви разрѣшавамъ отъ вашето задължение и ето тука раздирамъ писмото, което ми дадохте сами.“ Съ тѣзи думи, той разкъса писмото и го вржчи на Графа. Графътъ улови ржката на сарафина растреперено. „О, хо, добрий господине Моло — това е много великодушно, — това не трѣбва да стане.“ — „Простете ме, благородний господине,“ рече сарафинътъ горделиво, „ви подтвърдявахте едно време, че азъ съмъ единъ справедливъ человѣкъ, а азъ увѣрявахъ че ви говорите всѣкога истината. Не искамъ самъ да си повредя хорската почесть. Сега ми дайте воля да си отидж; но преди да тръгнж нека стисна ржката на това хубаво момиче, което азъ съ гордость нарекохъ ваша внука. Божята воля не била тъй. „Старецътъ пристжпи до Бианка, улови ѝ ржката съ голѣма почесть, втикна ѝ на пржста единъ скжпъ пржстенъ, допрѣ си устнитѣ и като че искаше да си излѣе благословението надъ нея, дигна ржката си до челото ѝ и искаше вече да си отиде.

Въ тази минута се отворихж вратата и влѣзе единъ младъ момакъ. Всѣкой гледаше на него „Ох, внуче Иерониме, „извика Моло, който го срѣщна на вратата, „наистина това става случайно. Азъ нито знаяхъ, че ти си у Венеция, азъ свършихъ всичко вече по волята ти съ Графътъ Полани. — „Благодаря ти много, любезний вуйчо,“ каза младия момакъ, и премина покрай него, хвърли си пжтническата дрѣха и се хвърли въ ржцѣтѣ на Юлия. „Якове! о любезний ми приятелю. Добрѣ дошелъ, хиляда пжти добрѣ дошле!„ — „Що е това!“ извика сарафинътъ, който бѣше се върналъ пакъ. „Азъ виждамъ да имате едно неспоразумѣние тука; тойзи момакъ се казва Иеронимъ Моло, синъ на брата ми Якова“ — „Наистина, любезний ми вуйчо, то е тъй, но приятельтъ ми Юлий иска да познае старня си другаръ Якова де ла Моле.“ — „Какъ е то тъй?“ питаше графътъ зачудено. „Разкажете и намъ тази гатанка.“ — Но едва що чу Юдитта гласътъ на младия момакъ, запусна се и извика: „о, св. Богородице! заклѣвамъ се ако не е този онзи ученъ грѫцки докторъ Димитръ, който избави моята господарка и графътъ Полади отъ чумата, и послѣ тъй незнайно се изгуби и не се видѣ вече, — наистина ви думамъ, макаръ, че нѣма бѣла брада и бѣли косми.“ — „Същий, същий человѣкъ, когото ви знаете, добра Юдитто. Позволете ми да поздравя по напрѣдъ моя болникъ, който се е вече продигналъ отъ грозната болесть. Хубавицо! ви нѣма да се срамите ако цѣлунете ржката на бившия ви лѣкаръ. Благородний господине, приятельтъ на вашия синъ желае да се опознаи по отблизо съ васъ.“ Младия момакъ ходеше отъ лице на лице да говори на събранитѣ, които въ това време всички мжлчеха дълбоко. „Графъ Полани“, продължи още, „ви ме молихте да ви разкрижж тази гатанка. Азъ съмъ готовъ това да сторя, стига ви да ме послушате малко време“; и като си сѣдна на столътъ, камъ когото го покани графътъ, захвана: „добрий мой вуйчо, когото ви тука гледате, може да ви подтвърди, че любовьта и свободата, съ които ме опсипва баща ми всѣкога, не ми отказваше нищо, каквото се отнoсеше до пари. Тъй азъ пжтувахъ по много мѣста, нагорѣ — надолѣ прѣзъ цѣла Европа, посѣщавахъ много дворове при най прочутитѣ лица въ Европейскитѣ държави, тъй щото миланския банкерски синъ се приемаше и отпращаше всжду съ почести и радости — за него бѣше отворенъ всѣкой домъ. Една търговска работа ме накара да се явя инкогнито въ градътъ. Азъ се издадохъ за единъ французинъ и се носяхъ по модата на най благороднитѣ хора. — По този начинъ има честьта Яковъ де ла Моле да направи познанство съ Юлий Полани“. — „Наистина добрий ми приятелю,“ рече Юлий засмѣно, „и тойзи Яковъ де ла Моле бѣше най голѣмий кавалеринъ, най голѣмий двубоецъ, най щастливий игpачъ. „ . . . . “ О, Юлий, стига приказва вече за нашитѣ работи, защото отъ хвалби, ще хванж да се дивя вече, рече Иеронимъ, като искаше да пресече думата му, помнишь ли че азъ имахъ да изиграя нѣщо и какъ добрѣ го изиграхъ. Но ти знаешь твърдѣ че азъ не бѣхъ всѣкога честитъ: напр. захващанието ни тамъ на брѣгътъ на р. Сена. Знаешь че ти спечели. Отколѣ бѣхме се раздѣлили, като чухъ онзи чудесенъ уговоръ, о любезний ми вуйчо, и макаръ да знаяхъ доста твоята камъ мене горѣща любовь да ми изберешь една доб а булка, азъ се рѣшихъ най сетнѣ самъ да разсждя връхъ това толкова чувствително нѣщо и самъ рѣкохъ да рѣшж: дойдохъ у Венеция да се увѣря самъ, безъ ти да знаешь за моето идвание тука, и влѣзохъ въ градътъ пакъ инкогнито, подъ друго име.“ — „Честь сиималъ да те не срѣщнж на пжтя въ този французски костюмъ.“ — „Ами чи ти ме видѣ единъ пжтъ когато дойдохъ при тебе да земж срѣщу полицата си злато, тамъ на Корсо-дели-Орифичи. — Тебе нито пр[illegible]на на ума да се вгледашь въ мене и да ме [illegible]знаешь въ онѣзи дрипави дрехи, макаръ че се престорвахъ да говоря лоше италиански. Сега, Юлий, що стана съ нашето захващание; ти ми се обѣща, кога дойдж нѣкога у Венеция ще ми посочишъ едно толкова хубаво момиче, каквото азъ до тогива не съмъ виждалъ оттакъкъ Алпитѣ, и наистина, ти устоя